

Дячук Павло

ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ТВОРЧОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА

Завданням кожного педагога є допомогти дитині - можливо майбутньому художнику, поету, письменнику чи музиканту, режисеру чи балетмейстеру - відтворити за допомогою мистецтва своє відношення до оточуючого середовища, про події які дитина хоче розповісти у своїй творчій роботі і проявити атмосферу часу.

У ігровій сценічній діяльності, дитина може проявити себе і через характер героя, лінію його поведінки, діяльність.

Застосування психолого-педагогічних технологій, що забезпечують самостійну активність учнів у процесі творчої діяльності може гарантувати позитивну мотивацію творчої діяльності молодших школярів і надавати дієвий арсенал психолого-педагогічних стимулів, які можна спрямовувати під час діяльності учнів у необхідному напрямку.[2, с.218.]

Такі психолого-педагогічні технології повинні враховувати особливості молодшого шкільного віку, забезпечувати оптимальні умови для самовираження учнів, опиратися на особистісно-значущий для учнів матеріал, залучати їхні емоції до процесу творчості, спонукати учнів під час творчої діяльності відображати свій чуттєвий досвід у повному обсязі, надавати можливість самостійно творити пензлем, інструментом, рухом, співом.

Дидактичні умови творчої індивідуальності молодшого школяра засобами мистецтва включають: урахування психолого-педагогічних досліджень, що базуються на провідних концепціях творчого розвитку молодших школярів; технологічну компетентність; творчість та структуру діяльності вчителя; мотиви навчання учнів; процеси, які проходять при формуванні у свідомості учнів мистецького смаку; вміння застосовувати здобуті знання у нових умовах [1, с.18].

З метою виявлення дидактичних умов розвитку творчої індивідуальності

молодших школярів у процесі навчання потрібно враховувати індивідуально-типологічний, когнітивно-пізнавальний, емоційно-вольовий, потребово-мотиваційний, екзистенційний і дієво-практичний компоненти творчих здібностей особистості; психологічні передумови розвитку творчих здібностей молодших школярів; теоретичні і методичні надбання сучасних педагогічних досліджень у сфері розвитку творчих здібностей дітей; творчо-розвивальний потенціал кожної дитини; можливості змісту усіх навчальних предметів для творчого розвитку учнів початкової школи.

Під час розвитку мистецьких здібностей активізуються процеси сприймання, уміння переборювати стереотипи, формуються навички асоціативного і гнучкого мислення тощо.

Саморегуляція навчальної діяльності озброює дітей уміннями і бачити кінцеву мету діяльності, самостійно визначати оптимальні шляхи досягнення і добиватися її здійснення. Результатом саморегуляції є цілеспрямованість, організованість, уміння володіти собою, самостійне виконання завдань на творчому рівні.

Єдність знань (особливої форми засвоєння результатів пізнання, процесу відображення дійсності), умінь (доцільного використання учнями здобутих знань) та навичок (автоматизації дій, що забезпечує підвищення швидкості діяльності) є основою їх творчого розвитку у навчальному процесі.

Творчість - продуктивна людська діяльність, яка здатна породжувати якісно нові матеріальні та духовні цінності суспільного значення. Її основою є формування в учнів різноманітних, глибоких і міцних систем знань, максимальна стимуляція самостійної діяльності, розвиток стійких творчих інтересів, цілеспрямованості творчих пошуків, наполегливості під час виконання творчих завдань.

Для творчого розвитку необхідне створення відповідних дидактичних умов, які забезпечують формування, засвоєння, розвиток понять шляхом організації навчального процесу, підбору необхідних методів, прийомів, організаційних форм навчання.

Дидактичні умови творчого розвитку включають:

- врахування психолого-педагогічних досліджень, що базуються на провідних концепціях творчого розвитку;
- технологічну компетентність учителя - систему його креативно-технологічних знань і умінь педагогічної діяльності;
- творчість учителя, що передбачає: ефективне застосування педагогічного досвіду у нових умовах, засвоєння наукових розробок і їх творче застосування; гнучкість при виконанні запланованого в неочікуваних ситуаціях; вдале імпровізування як на основі точного знання й компетентного розрахунку, так і інтуїтивно;
- структуру діяльності вчителя, що включає організаційно-прогностичну, конструктивно-проектувальну, організаційну, аналітично-оціночну, дослідницько-творчу складові;
- мотиви навчання учнів - це комплекс педагогічних стимулюючих факторів, що забезпечують успішний старт творчої роботи учнів і включають доброзичливе і чітке роз'яснення мети, завдань, надання права самим учням спинитись на певному рівні її виконання (креативному, евристичному, пошуковому), формі діяльності, визначенні орієнтовного часу і способах діяльності;
- уміння застосовувати здобуті знання у нових умовах до яких належить подальша навчальна практична творча діяльність.

Список використаних джерел:

Бондар В.І. Дидактика. - К., Либідь, 2005. - 264 с.

Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: Підручник для студентів педагогічних факультетів. - К.: Генеза, 1999. - 368 с.